

[Finansministeren.]

alt rimeligt hensyn såvel til de pågældende som til den etat, hvori de har gjort tjeneste, udfra den samfundsmæssige betragtning, at i den udstrækning, det er forsvarligt, bør anvendelige tjenestemænd ikke gå ledige på arbejdsmarkedet.

Jeg skal herefter knytte nogle bemærkninger til enkelte af de betragtninger om regeringens økonomiske politik, som de ærede ordførere fremkom med.

Flere af de ærede ordførere havde studeret regeringens nationalbudget for 1949. Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft, der talte for det konservative parti, ankede over, at der ikke i det nye budget var foretaget en sammenligning mellem det i fjor opstillede budget for året 1948 og de tal for 1948, man nu var kommet til, efter at året var afsluttet. Jeg kan godt give det ærede medlem medhold i, at det er vanskeligt at foretage en sådan sammenligning på grundlag af det nu offentliggjorte budget for 1949, og at det vil være ønskeligt, om man i de kommende års budgetter tilrettelægger opstillingen på en sådan måde, at en direkte sammenligning er nemmere at foretage. Det må imidlertid erindres, at nationalbudgettet for 1948 var det første danske nationalbudget, og man har på grundlag af de gjorte erfaringer fundet det hensigtsmæssigt i år at ændre opstillingen på forskellige måder. Såvidt jeg kan se, er budgettet derved blevet mere overskueligt.

Løvrigt vil jeg gerne benytte lejligheden til at fremhæve, at den økonomiske udvikling i 1948 i det store og hele har svaret til det budgetterede, når man tager hensyn til de ændringer i forudsætningerne for budgettets opstilling, som indtraf, efter at budgettet var afsluttet. I budgettet blev således forudsat uændrede priser, ikke fordi man følte sig overbevist om, at der ikke ville ske yderligere prisstigninger, men fordi man fik et klarere beregningsgrundlag ved at gå ud fra denne forudsætning. Faktisk skete der i løbet af 1948 en fortsat prisstigning, og dette har medført, at de endelige tal for 1948 gennemgående er mellem 5 og 10 pct. større end de budgetterede tal. Herudover skete der det, at Danmark fik bevilget Marshallhjælp i langt større udstrækning, end man turde regne med ved opstillingen af budgettet i foråret 1948, på et tidspunkt, da den amerikanske kongres endnu ikke havde bevilget hjælpen. Som følge af Marshallhjælpen blev importen større end forudsat, og det førte også til en større investering, bl. a. på grund af den øgede lagerdannelse.

Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft fandt visse modsætninger mellem de synspunkter, der kom til orde i nationalbankens årsberetning, og dem, regeringen har givet udtryk for i nationalbudgettet for 1949. Det ærede medlem havde ved læsningen af nationalbudgettet fået det indtryk, at pengesanereringen her i landet nu skulle være tilendebragt, og at regeringen fremover ville sørge for, at den samlede pengecirkulation ikke faldt under det nuværende niveau.

For at der ikke skal være nogen misforståelse, er det måske rigtigt at præcisere regeringens pengepolitiske mål, som de er formuleret i nationalbudgettet. Som jeg allerede fremhævede under skattedebatten i forrige uge, anser regeringen det stadig for nødvendigt, at der tilvejebringes et overskud på statsbudgettet. Der har, som det vil være det høje ting bekendt, i de sidste to år været en stigning i dette overskud. Det er regeringens opfattelse — det er udtalt tidligere —, at en yderligere stigning i overskuddet fremover ikke vil være nødvendig, således som den økonomiske situation har udviklet sig.

Denne udvikling i finanspolitikken, som efter skatteforliget vel må anses for at være tiltrådt af de politiske partier, er også i overensstemmelse med de synspunkter, som finder udtryk i nationalbankens beretning. De mange ekstraordinære foranstaltninger mod pengereguleringen, som er gennemført i de senere år, har i forbindelse med den pengeopsugning, som er sket gennem nationalbankens salg af valuta, medført en ret betydelig rentestigning, navnlig i efteråret 1948. Renten på kreditforeningsobligationer nåede ved udgangen af 1948 op på et niveau svarende til det, der var gældende i årene før krigen, d. v. s. godt 4½ pct. Som udtryk til nationalbudgettet tror også jeg, at en fortsat rentestigning vil vanskeliggøre gennemførelsen af det investeringsprogram, som alle politiske kræfter er enige om at ønske fremmet. Jeg var glad for at høre, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard så klart gav udtryk for sin opfattelse i denne sag, nemlig at renteniveauet foreløbigt synes stabiliseret, omend på et lidt højere niveau end ønskeligt. Også på dette punkt synes der at være overensstemmelse mellem regeringens og nationalbankens syn på den økonomiske udvikling, idet banken i sin beretning udtrykkeligt fremhæver, at pengesanereringen bør fortsættes, tillempet på en sådan måde, at den ikke lægger hindringer i vejen for gennemførelsen af den planlagte fortsatte genopbygning.